

Spôsoby financovania kultúry a kreatívneho priemyslu Časť 1: Existujúce spôsoby financovania

Tabuľka 1 Mapovanie zdrojov financovania subjektov v KKP

Zdroj financovania (riadok) / druh PO (stĺpec)		Verejné zdroje			Súkromné zdroje			Spolu
		Transfer od zriaďovateľa	Daňové zvýhodnenie	Nenárokovateľná dotácia	Zárobková činnosť (predaj lístkov, prenájom, predaj TaS)	Dary a sponzorské príspevky	Zahraničná nenárokovateľná dotácia	
Zriaďované PO	Zriadené štátom alebo zákonom	249,0 mil. eur	2,5 mil. eur	1,8 mil. eur	31,6 mil. eur		1,8 mil. eur	287,4 mil. eur
	Zriadené samosprávou	154,4 mil. eur	4,9 mil. eur	8,5 mil. eur	40,9 mil. eur	2 mil. eur	4,2 mil. eur	213,6 mil. eur
Nezriaďované PO	Neziskový subjekt	-	-	19,6 mil. eur	43,0 mil. eur		3,5 mil. eur	65,0 mil. eur
	Podnikateľský subjekt	-	3,3 mil. eur	9,8 mil. eur	2 060,8 mil. eur	-		2 075,6 mil. eur
Spolu		403,4 mil. eur	10,7 mil. eur	39,7 mil. eur	2 176,3 mil. eur	2 mil. eur	9,5 mil. eur	2 641,6 mil. eur

Zdroj: KULT, ŠÚ SR, ÚHP, RTVS, IKP

Tabuľka 1 zobrazuje zdroje financovania subjektov v KKP, pričom mapuje rozdiely v miere financovania jednotlivých subjektov z rôznych zdrojov. Vo verejných zdrojoch nie sú započítané príjmy z úhrad za služby RTVS, príspevky pre cirkvi, ani transfery pre základné umelecké školy, ktoré nie sú predmetom diskusie o identifikovaní rozdielov medzi jednotlivými druhmi právnických osôb a jednotlivými zdrojmi financovania.

Z hľadiska zdrojov pre nezriaďované právnické osoby nie sú z dôvodu dátových limitácií zohľadnené iné potenciálne nenárokovateľné dotácie z verejných zdrojov mimo rezortu kultúry. Okrem rezortu kultúry (MK SR, AVF, FPU, FPKNM) plynú v rámci oblasti kultúry dotácie ešte z rezortov dopravy, hospodárstva, informatizácie, spravodlivosti, práce, ako aj z úradu vlády. Okrem štátnych inštitúcií poskytujú dotácie aj samosprávy, z ktorých najväčším poskytovateľom sú spravidla krajské mestá. Tento zoznam poskytovateľov verejných dotácií v rámci oblasti kultúry však nie je vyčerpávajúci a môže sa z roka na rok meniť. Takto **nezahrnuté nenárokovateľné dotácie v kultúre odhadujeme v priemere vo výške dodatočných 10 mil. eur ročne** s možnými výraznými odchýlkami v závislosti od jednorazových alebo dočasných dotačných schém.

Tabuľky 2 až 6 uvedené nižšie približujú mieru financovania jednotlivých druhov právnických osôb podľa zdrojov z rôznych pohľadov. **Tabuľka 7 a 8** približujú financovanie z fondov EÚ z jednotlivých programových období.

Tabuľka 2 Podiely zdrojov financovania v KKP podľa druhu právnickej osoby

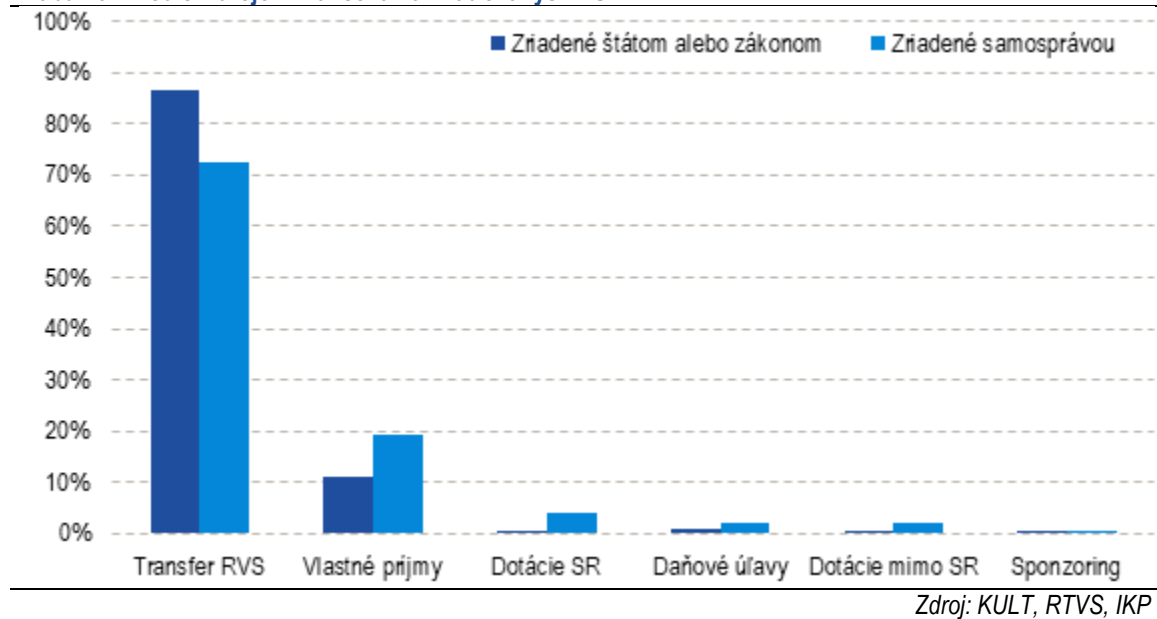
Zdroj financovania (riadok) / druh PO (stĺpec)		Verejné zdroje			Súkromné zdroje			Spolu
		Transfer od zriaďovateľa	Daňové zvýhodnenie	Nenárokovateľná dotácia	Zárobková činnosť (predaj lístkov, prenájom, predaj TaS)	Dary a sponzorské príspevky	Zahraničná nenárokovateľná dotácia	
Zriaďované PO	Zriadené štátom alebo zákonom	86,65 %	0,87 %	0,63 %	11,00 %	0,23 %	0,63 %	100,00 %
	Zriadené samosprávou	72,30 %	2,29 %	3,98 %	19,15 %	0,31 %	1,97 %	100,00 %
Nezriaďované PO	Neziskový subjekt	0,00 %	0,00 %	30,15 %	66,14 %	1,03 %	2,69 %	100,00 %
	Podnikateľský subjekt	0,00 %	0,16 %	0,47 %	99,28 %	0,00 %	0,08 %	100,00 %

Tabuľka 3 Podiely zdrojov financovania v KKP podľa zdroja

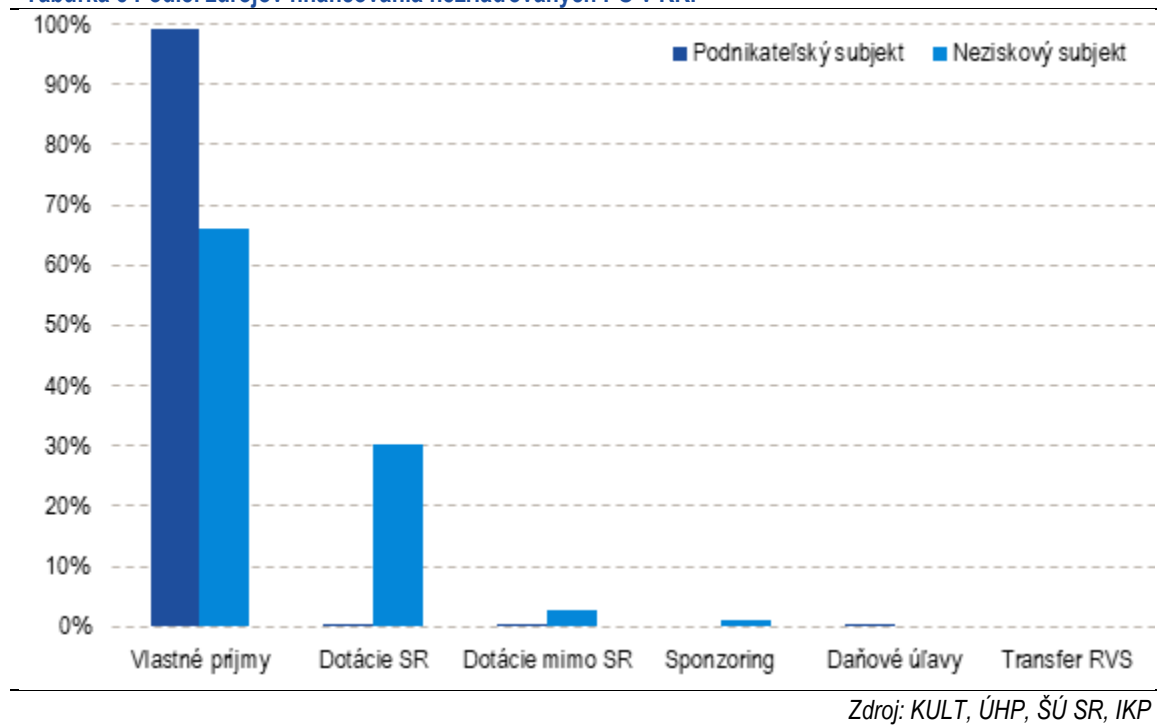
Zdroj financovania (riadok) / druh PO (stĺpec)		Verejné zdroje			Súkromné zdroje		
		Transfer od zriaďovateľa	Daňové zvýhodnenie	Nenárokovateľná dotácia	Zárobková činnosť (predaj lístkov, prenájom, predaj TaS)	Dary a sponzorské príspevky	Zahraničná nenárokovateľná dotácia
Zriaďované PO	Zriadené štátom alebo zákonom	61,73 %	23,36 %	4,53 %	1,45 %	33,33 %	18,95 %
	Zriadené samosprávou	38,27 %	45,79 %	21,41 %	1,88 %	33,33 %	44,21 %
Nezriaďované PO	Neziskový subjekt	0,00 %	0,00 %	49,37 %	1,98 %	33,33 %	18,42 %
	Podnikateľský subjekt	0,00 %	30,84 %	24,69 %	94,69 %	0,00 %	18,42 %
Spolu		100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka 4 Podiel zdrojov financovania zriadených PO v KKP

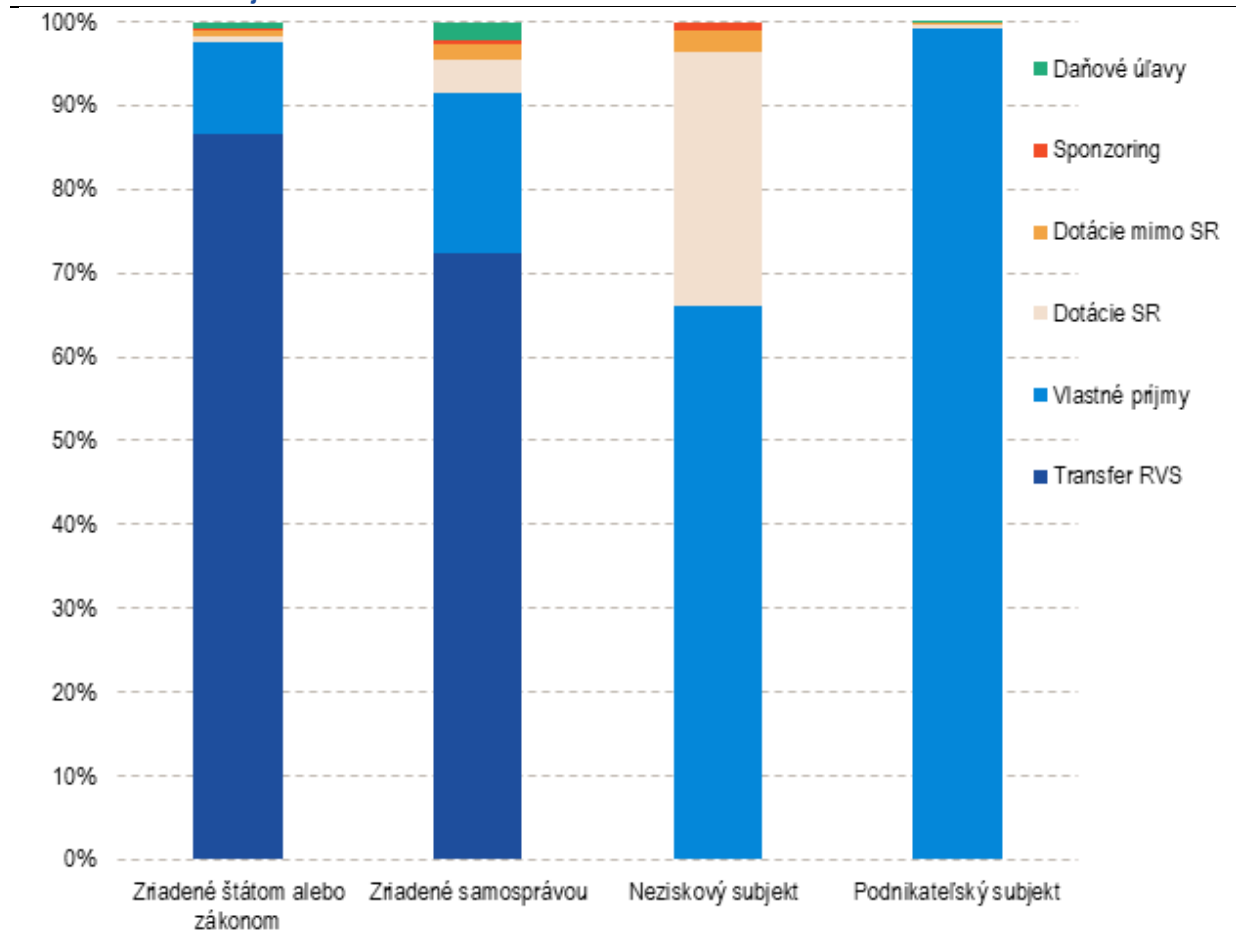

Tabuľka 5 Podiel zdrojov financovania nezriadených PO v KKP

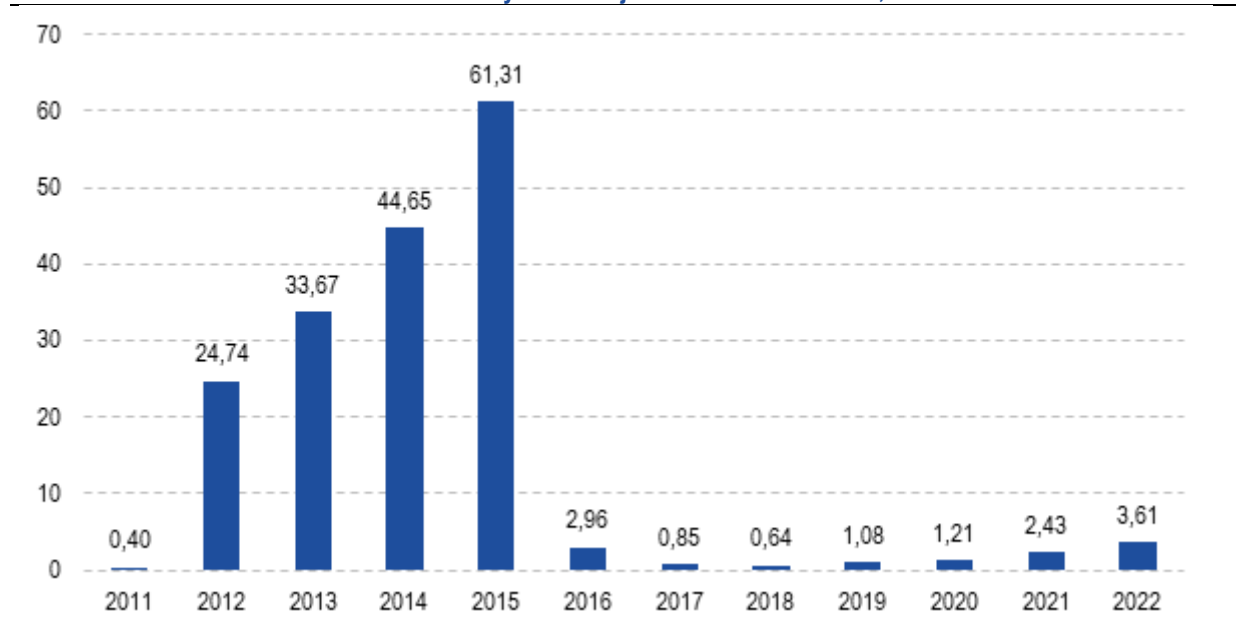

Tabuľka 6 Podiel zdrojov financovania v KKP

Zdroj: KULT, ŠÚ SR, ÚHP, RTVS, IKP

Tabuľka 7 Financovanie v rámci rezortu kultúry z EÚ zdrojov v rokoch 2011 – 2022, v mil. eur

Zdroj: RIS

Tabuľka 8 Financovanie kultúry z EÚ zdrojov podľa programových období

Programové obdobie	Hlavné operačné programy	Výška alokovaných prostriedkov*
2004 – 2006	OP Základná infraštruktúra SOP Priemysel a služby	6 767 210 €
2007 – 2013	OP Informatizácia spoločnosti ROP Posilnenie kultúrneho potenciálu regiónov ROP Hlavné mesto kultúry	296 618 889 €
2014 – 2020	IROP Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch IROP REACT-EÚ	103 472 738 €
2021 – 2027	OP Sociálnejšie a inkluzívnejšie Slovensko	250 000 000 €

Zdroj: RIS, ROP, MK SR, IKP

*Poznámka: Alokácia počas programového obdobia 2004 – 2006 je určená skutočným čerpaním v rámci rezortu kultúry. Alokácia 2007 – 2013 je určená skutočným čerpaním v rámci rezortu kultúry a výškou zazmluvnených NFP samospráv. Alokácia 2014 – 2020 je určená výškou zazmluvnených NFP a môže sa vyvíjať podľa schopnosti prostriedky vyčerpať. Alokácia 2021 – 2027 je orientačná výška pre pripravovaný národný projekt a môže sa v čase vyvíjať podľa budúcich úprav projektu / tvorby nových projektov alebo podľa schopnosti prostriedky vyčerpať.

Tabuľka 9 Definovanie jednotlivých zdrojov financovania podľa EKRK

Transfer od zriaďovateľa	312 – Bežné transfery v rámci verejnej správy (okrem 312011) 322 – Kapitálové transfery v rámci verejnej správy (okrem 322008) 314 - Bežné transfery subjektom nezaradeným vo verejnej správe v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom Slovenskej republiky 324 - Kapitálové transfery subjektom nezaradeným vo verejnej správe v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom Slovenskej republiky
Daňové zvýhodnenie	100 - Daňové príjmy
Nenárokovateľná dotácia	312011 - Bežné transfery od ostatných subjektov verejnej správy 322008 - Kapitálové transfery od ostatných subjektov verejnej správy
Zárobková činnosť (predaj lístkov, prenájom, predaj TaS)	200 - Nedaňové príjmy
Dary a sponzorské príspevky	311 – Tuzemské bežné granty 321 – Tuzemské kapitálové granty
Zahraničná nenárokovateľná dotácia	330 - Zahraničné granty 340 - Zahraničné transfery

Tabuľka 10 Zdroje dát mapovania financovania subjektov v KKP

Zdroj financovania (riadok) / druh PO (stĺpec)		Verejné zdroje			Súkromné zdroje		
		Transfer od zriaďovateľa	Daňové zvýhodnenie	Nenárokovateľná dotácia	Zárobková činnosť (predaj lístkov, prenájom, predaj TaS)	Dary a sponzorské príspevky	Zahraničná nenárokovateľná dotácia
Zriaďovateľné PO	Zriadené štátom alebo zákonom	Štatistika KULT	IKP (odhad podľa časti „zárobková činnosť“)	Štatistika KULT	RIS + RTVS	Štatistika KULT	Štatistika KULT
	Zriadené samosprávou	Štatistika KULT	IKP (odhad podľa časti „zárobková činnosť“)	Štatistika KULT	Štatistika KULT	+ IKP (revízia výdavkov)	Štatistika KULT
Nezriaďovateľné PO	Neziskový subjekt	-	-	Štatistika KULT	ŠÚ SR (SÚ KKP)	-	Štatistika KULT
	Podnikateľský subjekt	-	ÚHP (revízia dotácií)	Štatistika KULT	ŠÚ SR (SÚ KKP)	-	

Časť 2: Žiaduce spôsoby financovania

Na základe mapovania existujúcich spôsobov financovania kultúry a kreatívneho priemyslu v časti 1 boli identifikované nasledujúce tri problémy v oblasti financovania kultúry a kreatívneho priemyslu:

- **Problém 1:** Absencia výraznejších tokov zo súkromných zdrojov plynúcich do oblasti kultúry a kreatívneho priemyslu cez dary a sponzorské príspevky, a to rovnako pre zriadené aj nezriadené subjekty.
- **Problém 2:** Absencia výraznejších foriem daňového zvýhodnenia nezriadených subjektov
- **Problém 3:** Absencia akejkoľvek finančnej podpory priamym financovaním nezriadených subjektov

Na uvedené problémy existuje viacero alternatívnych riešení, ktoré sú schopné adresovať jeden alebo aj viacero problémov naraz. Ich implementácia môže byť navzájom prepojená a tým môže vytvoriť priestor pre silnejší pozitívny dopad na finančnú udržateľnosť subjektov v kultúre a kreatívnom priemysle na Slovensku. Navrhované opatrenia na riešenie identifikovaných problémov sú nasledovné:

- **Opatrenie 1:** Prijat' legislatívne zmeny, ktoré vytvoria podmienky pre podporu subjektov v kultúre cez sponzoring, dary a príspevky. Na základe právnej úpravy sponzoringu v kultúre a kreatívnom priemysle by bolo umožnené poskytovateľom sponzoringu znížiť si základ dane o hodnotu poskytnutého sponzorského. Toto opatrenie **adresuje Problém 1 a Problém 2.**
- **Opatrenie 2:** Nastaviť podmienky finančnej podpory pre súkromných vlastníkov národných kultúrnych pamiatok a budov v pamiatkových zónach (NKP a PZ), ktorá bude umožňovať a motivovať realizáciu rekonštrukcií NKP a PZ ich vlastníkmi zo súkromných zdrojov. Toto opatrenie môže byť súčasťou opatrenia 1 pokiaľ sa vlastníci NKP a PZ stanú oprávnenými prijímateľmi sponzoringu na základe zákonnej úpravy sponzoringu v kultúre. Toto opatrenie **adresuje Problém 1.**
- **Opatrenie 3:** Umožniť financovanie priamym príspevkom pre nezriadené subjekty vykonávajúce činnosti vo verejnom záujme v oblasti kultúry. V oblasti kultúry identifikujeme verejný záujem z hľadiska vybraných kultúrnych podujatí, kultúrnych inštitúcií a vzdelávacích aktivít v kultúre. Toto opatrenie má umožniť, že nezriadené subjekty vykonávajúce činnosti vo verejnom záujme v oblasti kultúry, ktoré tieto činnosti dokážu vykonávať s dôrazom na určené kritériá a v kvalite presahujúcej tú, ktorú poskytuje v týchto oblastiach štát, bude môcť prijímať financie zo štátneho rozpočtu priamym príspevkom. Toto opatrenie **adresuje Problém 3.**

Konkrétne návrhy koncepcií či legislatívnych úprav týkajúcich sa vyššie spomenutých opatrení sú dostupné v ostatných výstupoch Pracovnej skupiny k zmene podmienok pre subjekty v kultúre.